

Návrh energetickej politiky SR

Obsah

Úvod

1. ENERGETIKA V KRAJINÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE A V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
 - 1.1. Energetická politika krajín EÚ
 - 1.2. Energetická politika v Slovenskej republike
 - 1.2.1. Vyhodnotenie plnenia opatrení Energetickej politiky z roku 2000
 - 1.2.2. Liberalizácia trhu s energiou, reštrukturalizácia a privatizácia
 - 1.2.2.1. Regulácia trhu s energiou
 2. DLHODOBÁ KONCEPCIA ENERGETICKEJ POLITIKY
 - 2.1. Ciele a priority energetickej politiky Slovenskej republiky na obdobie do roku 2020 a s výhľadom do roku 2030
 - 2.2. Východiská pre dosiahnutie cieľov energetickej politiky – bilancia zdrojov a potrieb
 - 2.3. Vývoj spotreby elektriny
 3. ZABEZPEČENIE CIEĽOV ENERGETICKEJ POLITIKY – NÁVRH FORIEM A SPÔSOBU ZABEZPEČENIA CIEĽOV
 - 3.1. Zabezpečenie výroby elektriny potrebnej na pokrytie dopytu
 - 3.2. Bezpečnosť a spoľahlivosť dodávky všetkých foriem energie v požadovanom množstve a kvalite
 - 3.3. Znižovanie energetickej náročnosti a zvyšovanie energetickej efektívnosti
 - 3.3.1. Znižovanie energetickej náročnosti
 - 3.3.2. Zvyšovanie energetickej efektívnosti
 4. POSTAVENIE VÝSKUMU A VÝVOJA V ENERGETIKE
 5. FINANCOVANIE OPATRENÍ ENERGETICKEJ POLITIKY
-
- Príloha č. 1 Vyhodnotenie plnenie opatrení vyplývajúcich z EP z roku 2 000
 - Príloha č. 2 Vývoj vybraných ukazovateľov
 - Príloha č. 3 Konkretizácia zámerov a cieľov pri výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov energie
 - Príloha č. 4 Rozvojové zámery zamerané na zvýšenie výkonov a na výstavbu nových zdrojov
 - Príloha č. 5 Rozvojové zámery pre dosiahnutie bezpečnosti a spoľahlivosti dodávky energie
 - Príloha č. 6 Trvalo udržateľný rozvoj a vplyv energetiky na životné prostredie
 - Príloha č. 7 Opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti
 - Príloha č. 8 Výskum a vývoj v energetike
 - Príloha č. 9 Prehľad platnej legislatívy

Úvod

Energetická politika je strategický dokument, ktorý určuje základné ciele a rámce rozvoja energetiky v dlhodobom časovom výhľade. Energetická politika je súčasťou národohospodárskej stratégie Slovenskej republiky, keďže zabezpečenie maximálneho ekonomického rastu v podmienkach trvalo udržateľného rozvoja je podmienené spoľahlivosťou dodávky energie pri optimálnych nákladoch a primeranej ochrane životného prostredia.

Predchádzajúcu energetickú politiku vzala vláda SR na vedomie 12. januára 2000 uznesením vlády SR č. 5/2000. Hospodársky vývoj, trendy v liberalizácii energetiky v Európe, vstup SR do Európskej únie a prijatie nových smerníc EÚ upravujúcich energetiku si vyžiadali vypracovanie novej energetickej politiky.

Energetická politika je východiskom pre ďalšie smerovanie rozvoja

- elektroenergetiky,
- tepelnej energetiky,
- plynárenstva,
- ťažby, spracovania a prepravy ropy,
- ťažby uhlia,
- využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Cieľom energetickej politiky je vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie dostatočného množstva energie, jej efektívne využívanie, bezpečnú a plynulú dodávku a maximalizáciu úspor na strane spotreby.

Realizáciou energetickej politiky sa dosiahne zabezpečenie energetických potrieb Slovenskej republiky, cesta k trvalému znižovaniu energetickej náročnosti, vytvorenie konkurenčného prostredia na energetickom trhu s cieľom znížiť náklady na všetkých stupňoch a odstrániť jednostrannú závislosť na dodávateľovi energie. Zároveň jej realizácia vytvára predpoklady pre zvýšenie energetickej efektívnosti.

Energetická politika je vypracovaná v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov na obdobie 25 rokov. Ministerstvo hospodárstva SR bude energetickú politiku aktualizovať minimálne každý piaty rok s prihliadnutím na zmeny faktorov, ktoré na energetickú politiku majú priamy alebo nepriamy vplyv.

1. ENERGETIKA V KRAJINÁCH EURÓPSKEJ ÚNIE A V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

1.1. Energetická politika krajín EÚ

Základným cieľom energetických politík členských krajín EÚ je:

- zabezpečiť dostatočné množstvo zdrojov energie pri maximalizácii úspor energie na strane spotreby,
- zabezpečiť bezpečné a plynulé dodávky energie pri vyváženej štruktúre jej jednotlivých zložiek tak, aby v prípade výpadku jedného energetického zdroja mohol byť tento výpadok nahradený iným zdrojom.

V posledných rokoch sa vo všetkých členských krajinách EÚ stáva kľúčovou otázkou diverzifikácia energetických zdrojov a to nielen podľa jednotlivých typov energetických zdrojov, ale aj podľa oblastí ich geografického pôvodu.

Členské krajiny EÚ v súčasnosti takmer polovicu svojej spotreby energie pokrývajú dovozom z teritória tretích krajín. Vzhľadom na očakávaný rast spotreby energie v budúcnosti a na možnosti využívania domácich zdrojov energie na uspokojenie rastu spotreby možno predpokladať rast závislosti na dovoze.

Najviac využívaným domácim zdrojom energie v členských krajinách EÚ je uhlie. Čisté uhoľné technológie umožňujú využiť pomerne veľké zásoby uhlia s minimálnym dopadom na životné prostredie. Hnedé uhlie sa zabezpečuje prevažne domácou ťažbou, potreba čierneho uhlia sa zabezpečuje aj dovozom mimo teritória členských štátov EÚ.

Rizikom pre členské krajiny EÚ je veľká závislosť na dovoze ropy a jej derivátov z tretích krajín z dôvodu ich nedostatku na trhu EÚ, ako aj z dôvodu nestability ceny. Aj keď sa postupne ustupuje od výroby elektriny a tepla z ropných produktov, celkový dopyt po týchto produktoch zostáva naďalej vysoký, najmä v dôsledku rastúcej spotreby v doprave.

Najväčší rozvoj v súčasnosti zaznamenáva spotreba zemného plynu, vďaka jeho akceptácii z hľadiska vplyvu na životné prostredie. Problémom je však jeho obmedzená dostupnosť na spoločnom trhu a závislosť jeho ceny na cene ropy. V poslednom období vzrastá potreba zásobovania spoločného trhu so zemným plynom dodávkami z Alžírsku, Nórska a Ruska.

Približne tretina elektriny spotrebovanej v krajinách EÚ je vyrobená v jadrových elektrárnach. Vzhľadom na zvyšujúcu sa spotrebu elektriny a potrebu znížiť emisie skleníkových plynov sa v poslednom čase začal meniť negatívny postoj niektorých členských krajín EÚ k jadrovej energetike. Pre ďalší rozvoj jej využívania je potrebné doriešiť predovšetkým otázku bezpečnosti ich prevádzky, ako aj otázku nakladania s vyhoreným jadrovým odpadom.

Pre posilnenie energetickej sebestačnosti, členské krajiny EÚ kladú čoraz väčší dôraz na využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Ambicióznym cieľom EÚ do roku 2010 je dosiahnuť 12 %-ný podiel obnoviteľných zdrojov energie na celkovej spotrebe energie. Pre podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie bolo vytvorených viacero inštitucionálnych a finančných nástrojov a schém. Najväčší rozmach dosahuje využívanie veternej energie a biomasy. Obnoviteľné zdroje energie budú dôležitou zložkou štruktúry zdrojov energie, ale ich schopnosť nahradiť ostatné zdroje energie v najbližších rokoch je obmedzená.

1.2. Energetická politika v Slovenskej republike

1.2.1. Vyhodnotenie plnenia opatrení Energetickej politiky z roku 2000

V hospodárstve Slovenskej republiky má energetika významné miesto. Ostatnú energetickú politiku vláda prerokovala v januári 2000 a prijala uznesenie číslo 5/2000, zároveň však uložila viacerým ústredným orgánom konkrétne úlohy zamerané na koncepčné riešenia problematiky a to:

- smerovanie energetiky v súvislosti s prístupovým procesom do EÚ (liberalizácia trhu s elektrinou a s plynom a reštrukturalizácia energetiky),
- ťažby domáceho uhlia a otázky spojené s útlmom neefektívnej ťažby uhlia,
- diverzifikácie získavania zdrojov energie,
- zabezpečenie plynulého zásobovania s energiou, vrátane riešenia prípadného stavu núdze,
- racionalizácie spotreby palív a energie,
- dobudovanie nových kapacít jadrovej elektrárne Mochovce,
- nakladania s vyhoreným jadrovým palivom,
- likvidácie jadrovoenergetických zariadení.

Vyhodnotenie plnenia jednotlivých opatrení vyplývajúcich z Energetickej politiky je uvedené v prílohe č. 1.

1.2.2. Liberalizácia trhu s energiou, reštrukturalizácia a privatizácia

Realizácia energetickej politiky za posledné tri roky, v súlade so smerovaním energetickej politiky EU, znamenala postupnú liberalizáciu trhu s energiou.

V sektore energetiky aj po roku 2000 prebiehala rozsiahla reštrukturalizácia, ktorej výsledkom je zvýšenie ekonomickej efektívnosti sektoru. Reštrukturalizácia bola sprevádzaná transformáciou a privatizáciou. V súčasnosti možno konštatovať, že proces privatizácie v energetike je pred ukončením, jej výsledkom je zmena vlastníckych vzťahov, ktorá je realizovaná vstupom zahraničných investorov do transformovaných energetických spoločností. Do distribučných spoločností vstúpili významní zahraniční investori a pred ukončením je aj vstup zahraničného investora do výroby elektriny. Neuvažuje sa s doprivatizáciou prepravcu a distribútora plynu a prepravcu ropy a ani s privatizáciou prenosovej elektrizačnej sústavy.

Cieľom liberalizácie trhu bolo vytvoriť konkurenčné prostredie aj pri existencii prirodzených monopolov a umožniť na jednej strane odberateľom elektriny a plynu voľbu dodávateľa a na druhej strane ponúknuť existenciu rovnocennej súťaže medzi jednotlivými dodávateľmi a tiež postupne vytvoriť prirodzený tlak na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti.

Na trhu s energiou sa vytvárala voľná súťaž na úrovni výroby a ponuky, dodávky a obchodu s elektrinou a plynom, založená na transparentných pravidlách bez možnosti diskriminovať alebo naopak uprednostňovať niektorého z dodávateľov.

Zavedením nových pravidiel trhu sa vytvoril priestor pre využitie výhod, ktoré môžu vzniknúť na vnútornom trhu s elektrinou a s plynom v zmysle väčšej efektívnosti

prevádzkovaní sústav a sietí, lepšej úrovne poskytovania služieb, tlaku na znižovanie cien a väčšej konkurencieschopnosti. Stále zostáva priestor na realizáciu opatrení zameraných na zabezpečenie rovnosti podmienok pre všetkých účastníkov trhu, na zníženie rizík dominantného postavenia jednotlivých účastníkov trhu a koristníckeho správania sa, ako aj na zabezpečenie uplatnenia nediskriminačných taríf za prenos a distribúciu elektriny a za prepravu a distribúciu plynu a to na základe zverejnených taríf pred ich vstupom do platnosti, ako aj na zabezpečenie ochrany práv odberateľov.

1.2.2.1. Regulácia trhu s energiou

Liberalizácia energetického trhu vyžaduje systémové zmeny celého podnikateľského prostredia a to nielen u podnikateľov v energetike. Keďže charakter prevádzky energetických sietí neumožňuje zavedenie plnej konkurencie, kľúčovú úlohu v tejto oblasti zohráva regulácia, ktorá zabezpečí:

- nediskriminačný a transparentný výkon činností v sieťových odvetviach,
- uplatnenie regulačných opatrení zameraných na znižovanie rizík z porušovania pravidiel hospodárskej súťaže zneužitím dominantného postavenia na trhu s energiou a službami,
- ochranu práv odberateľov,
- uplatňovanie opatrení na zabezpečenie spoľahlivej, hospodárnej a kvalitnej dodávky energie a poskytnutia služieb s tým spojených.

Za účelom budovania funkčného trhu s elektrinou a tvorby konkurenčného prostredia v energetike budú vytvárané podmienky umožňujúce rebalancing cien, resp. taríf s cieľom ich diferenciacie v závislosti od typu odberateľa (výšky odberu) v kontexte so všeobecnou praxou EÚ a princípmi stanovujúcimi, aby ceny a tarify odrážali náklady. Pre obdobie po roku 2007 sa javí ako účelné realizovať na základe jasných a transparentných pravidiel rebalancing cien, resp. taríf v elektroenergetike.

Európskym parlamentom a Radou prijatá smernica č. 2003/54/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a smernica č. 2003/55/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s plynom sa stali základom pre zjednotenie pravidiel potrebných pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a plynom a pre vytvorenie funkčného vnútorného trhu vo všetkých členských krajinách EÚ nevynímajúc Slovenskú republiku. Okrem samotnej reštrukturalizácie implementácia kľúčových smerníc upravujúcich vnútorný trh ES s elektrinou a plynom si vyžiada zo strany poskytovateľov služieb zavedenie takých pravidiel, ktoré umožnia transparentným a nediskriminačným spôsobom fungovanie konkurenčného prostredia v energetike.

Je potrebné monitorovať vplyv energetickej legislatívy na liberalizáciu trhu, analyzovať bariéry skutočného otvárania trhu s elektrinou a plynom a prijať príslušné legislatívne opatrenia na odstránenie týchto bariér.

2. DLHODOBÁ KONCEPCIA ENERGETICKEJ POLITIKY

Dlhodobá koncepcia energetickej politiky je založená na trvalom znižovaní energetickej náročnosti ekonomiky. Cieľ je formulovaný tak, aby sa jej realizáciou zabezpečila dostupnosť energie pre všetkých konečných spotrebiteľov v reálnom čase a na ekonomicky efektívnom princípe.

Hrubá domáca spotreba energie¹⁾ a energetická náročnosť²⁾ sú základným ukazovateľmi pre medzinárodné porovnávania.

Prehľad základných vývojových ukazovateľov charakterizujúcich hrubú domácu spotrebu energie a energetickú náročnosť je v prílohe č. 2.

2.1. Ciele a priority energetickej politiky Slovenskej republiky na obdobie do roku 2020 a s výhľadom do roku 2030

Cieľom energetickej politiky SR v dlhodobom horizonte je:

1. zabezpečiť taký objem výroby elektriny, ktorý pokryje dopyt na ekonomicky efektívnom princípe,
2. zabezpečiť s maximálnou efektívnosťou bezpečnú a spoľahlivú dodávku všetkých foriem energie v požadovanom množstve a kvalite,
3. znižovať podiel hrubej domácej spotreby energie na hrubom domácom produkte – znižovanie energetickej náročnosti.

Pre dosiahnutie cieľov energetickej politiky sa stanovujú tieto základné priority:

1. nahradiť odstavované výrobné zariadenia výroby elektriny tak, aby sa touto náhradou zabezpečila výroba takého množstva elektriny, ktorá primárne pokryje domáci dopyt na ekonomicky efektívnom princípe,
2. prijať opatrenia zamerané na úsporu energie a na zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane spotreby,
3. znižovať závislosť dodávok energie z rizikových oblastí – diverzifikácia získavania zdrojov energií ako aj dopravných ciest,
4. využívať domáce primárne energetické zdroje na výrobu elektriny a tepla na ekonomicky efektívnom princípe,
5. zvýšiť využívanie kombinovanej výroby elektriny a tepla
6. využívať jadrovú energetiku ako diverzifikovanú, ekonomicky efektívnu a primerane environmentálne akceptovateľnú možnosť výroby elektriny,
7. zabezpečiť jadrovú bezpečnosť prevádzky jadrových elektrární,
8. zvyšovať podiel obnoviteľných zdrojov energie na výrobe elektriny a tepla s cieľom vytvoriť primerané doplnkové zdroje potrebné na krytie domáceho dopytu,
9. dobudovať sústavu a siete tak, aby boli schopné zabezpečiť bezpečný a spoľahlivý prenos, prepravu a distribúciu elektriny a plynu,
10. vybudovať nové spojovacie vedenia s cieľom zlepšiť prepojenie na vnútorný trh EÚ ako aj trh tretích krajín,
11. podporovať využívanie alternatívnych palív v doprave.

2.2. Východiská pre dosiahnutie cieľov energetickej politiky – bilancia zdrojov a potrieb

Slovenská republika takmer 90 % primárnych energetických zdrojov zabezpečuje nákupom mimo teritórium vnútorného trhu EÚ. Jediným významnejším domácim energetickým zdrojom je hnedé uhlie, nakoľko vlastná ťažba zemného plynu a ropy je nevýznamná. Z tohto dôvodu neustále rastie význam obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, voda, geotermálna energia, slnečná energia, veterná energia).

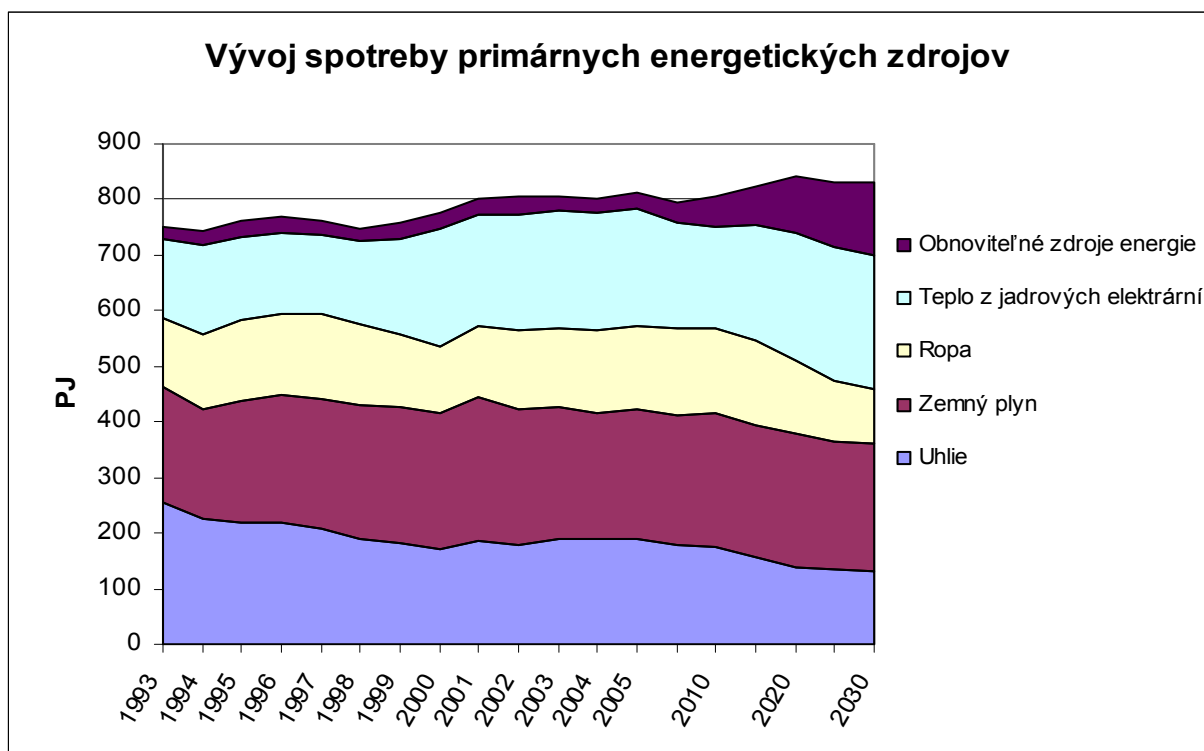
1) Hrubá domáca spotreba predstavuje primárnu produkciu (primárna produkcia zahŕňa ťažbu palív, elektrinu vyrobenú vo vodných elektrárnach, teplo vyrobené v jadrových elektrárnach) a geotermálne teplo, obnovené produkty, saldo dovozu a vývozu a zmenu stavu zásob

2) Energetická náročnosť je definovaná ako podiel hrubej domácej spotreby energie a hrubého domáceho produktu.

Na základe analýz možno predpokladať v dlhodobom výhľade (do roku 2030), že hlavnú úlohu pri uspokojovaní spotreby zohrá vyššie využitie jadrového paliva, zemného plynu a obnoviteľných zdrojov energie. Tento vývoj vychádza z predpokladu, že dôsledkom sprísnených emisných limitov bude klesať spotreba uhlia. Rovnaký scenár možno predpokladať aj v prípade, ak emisné limity v dostatočnej miere neodradia od využívania uhlia. Z dôvodu náhrady ropných zložiek biopalivami sa očakáva len mierny nárast spotreby ropy najmä v doprave.

Na základe dlhodobých prognóz vývoja hrubej domácej spotreby možno predpokladať nasledovnú štruktúru spotreby primárnych energetických zdrojov.

Graf. 1

Zdroj: MH SR

Predpokladaný vývoj jednotlivých druhov primárnych energetických zdrojov:

UHLIE

Domáce hnedé uhlie v súčasnosti predstavuje približne 79 % spotreby hnedého uhlia potrebnej na výrobu elektriny a tepla. Zohráva významnú úlohu pri zabezpečení bezpečnosti dodávok elektriny. Ostatné potrebné množstvo hnedého uhlia a všetko čierne uhlie sa zabezpečuje dovozom.

Tab. 1 Predpokladaný vývoj ťažby hnedého uhlia do roku 2030

(m.j. kt)

	2005	2010	2015	2020	2030
Ťažba hnedého uhlia	2400	2400	2100	1800	900

Zdroj: MH SR

V ťažbe hnedého uhlia sa predpokladá postupný pokles jeho ťažby a z dlhodobého hľadiska nemožno považovať ťažbu hnedého uhlia za dostatočnú na pokrytie potrieb výroby elektriny a tepla. Domáce uhlie však naďalej ostáva jediným neobnoviteľným zdrojom potrebným pre zabezpečenie spoľahlivosti sústavy.

Surovinová politika Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín schválená uznesením vlády SR č. 722/2004 vyjadruje celospoločenský záujem túto energetickú surovinu naďalej efektívne ťažiť. Využitie domáceho uhlia pri výrobe elektriny pre obdobie rokov 2005 až 2010 je všeobecným hospodárskym záujmom v energetike, čo bolo uznesením č. 356/2005 schválené vládou Slovenskej republiky. Na zabezpečenie potrebného množstva uhlia na výrobu elektriny bude potrebné sprístupniť zásoby uhlia v ťažobných poliach troch pôvodne samostatných baní (ide o sprístupnenie zásob v už otvorených ložiskách ďalšími otvárkovými a prípravými prácami).

ZEMNÝ PLYN

Ročná spotreba zemného plynu je cca 7 mld. m³. Na tejto spotrebe sa domáca ťažba podieľa približne 3 %. Ostatný zemný plyn sa dováža z Ruskej federácie.

Tab. 2 Predpokladaný vývoj spotreby zemného plynu do roku 2030 (mld. m³)

	2005	2010	2020	2030
Celková spotreba zemného plynu	6,5	6,9	7,0	7,1

Zdroj: MH SR

V ďalšom období sa predpokladá mierny nárast spotreby zemného plynu najmä v dôsledku rastu spotreby v priemysle a pri výrobe elektriny a tepla. Využitie plynu je vhodné aj z dôvodu minimálneho dopadu na životné prostredie. Tento predpoklad vychádza zo zachovania relácie ceny zemného plynu oproti ostatným primárnym zdrojom. V prípade, že dôjde k výraznej zmene cenovej relácie zemného plynu možno predpokladať aj zmeny v celkovej spotrebe.

ROPA

SR dováža ročne cca 5,5 mil.t. ropy. Tento objem je garantovaný na základe dlhodobej medzinárodnej zmluvy s Ruskou federáciou. Z dovezeného množstva ropy na pokrytie domácej spotreby sa využíva 3,2 mil. t. Domáca ťažba sa podieľa na spotrebe ropy približne 2 %.

Ropná bezpečnosť, zabezpečenie dodávok ropy a súvisiacich činností v čase ropnej núdze, sú riešené v príslušných právnych predpisoch Slovenskej republiky. V súčasnosti SR nespĺňa 90 dňové zásoby v rope a ropných produktoch, keď v roku 2004 sa dosiahla úroveň zásob spolu 55 dní. Očakáva sa, že úroveň zásob dosiahne v roku 2005 spolu 64 dní, v roku 2006 spolu 73 dní, v roku 2007 spolu 82 dní a v roku 2008 cieľový stav spolu 90 dní. Dosiahnutie cieľového stavu 90 dňových zásob je ustanovené k 1.1.2009, čo si vyžiada vybudovanie potrebných skladovacích kapacít.

JADROVÉ PALIVO

V súčasnosti sa viac ako 55% elektriny vyrába v jadrových elektrárnach. Dodávka jadrového paliva je zabezpečená dlhodobými zmluvami z Ruskej federácie. Je účelné podporovať prechod na zdokonalené palivo s lepším využitím jadrového materiálu v jadrovom palive, čo sa prejaví znížením jeho spotreby na vyrobenú jednotku elektriny. V súvislosti s odstavením Jadrová elektrárň V1 v Jaslovských Bohuniciach (JE V1) dôjde k poklesu dodávok jadrového paliva a to až do doby prípadného uvedenia do prevádzky nových blokov jadrových elektrární.

V súvislosti s využitím jadrového paliva na výrobu elektriny je kľúčovou otázkou vyriešenie uloženia vyhoreného jadrového paliva ako aj otázka likvidácie odstavených jadroenergetických zariadení (JEZ). Slovenská republika pri riešení týchto otázok bude postupovať v súlade s politikou EÚ zohľadňujúcou maximálnu bezpečnosť a spoľahlivosť využívania jadrovej energie vo všetkých fázach životného cyklu JEZ.

OBNOVITEĽNÉ ZDROJE

V súčasnosti sa z obnoviteľných zdrojov energie vrátane využitia hydroenergetického potenciálu veľkých vodných elektrární vyrába cca 5,2 TWh elektriny, čo predstavuje cca 16% domácej spotreby elektriny. Celkový využiteľný potenciál jednotlivých druhov obnoviteľných zdrojov energie dáva možnosti zvýšiť ich podiel na celkovej výrobe elektriny až na 19% v roku 2010, na 24% v roku 2020 a na 27% v roku 2030.

Najperspektívnejším obnoviteľným zdrojom pre výrobu tepla je biomasa, kde celkový ročný potenciál vhodný na energetické využitie predstavuje cca 75,6 PJ. Biomasa je aj perspektívnym zdrojom pre výrobu elektriny.

Napriek uvedenému najviac využívaným zdrojom aj naďalej zostáva využitie hydroenergetického potenciálu. Pokiaľ ide o ďalšie obnoviteľné zdroje (veterná energia, geotermálna energia, slnečná energia) ich využívanie bude len doplnkovým zdrojom z dôvodu bezpečnosti a spoľahlivosti dodávok elektriny a tepla, pričom dôležitým faktorom zostáva aj otázka ceny elektriny a tepla z obnoviteľných zdrojov.

Je potrebné monitorovať vplyv energetickej legislatívy a finančných nástrojov na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie, analyzovať bariéry využívania a prijať príslušné opatrenia na odstránenie týchto bariér. Najdôležitejším opatrením na zvyšovanie podielu OZE na celkovej spotrebe elektriny a tepla je prijatie vhodných legislatívnych zmien, ktorá by podporili ich vyššie využívanie. Je treba zvážiť podporu obnoviteľných zdrojov energie v rámci všeobecného hospodárskeho záujmu v energetike. Zníženie závislosti od ropy pri výrobe motorových palív, ako aj zvýšenie energetickej účinnosti jednotlivých druhov dopravy vytvára priestor pre využívanie obnoviteľných a nekonvenčných palív aj v doprave. Najperspektívnejšou alternatívou náhrady ropy sú biopalivá. Indikatívne ciele ich využívania určené na základe energetického obsahu motorových palív uvažujú v roku 2010 s ich využitím vo výške 5,75%, pričom sa predpokladá, že po roku 2010 sa ich podiel bude naďalej zvyšovať.

Tab. 3 Využitelný potenciál obnoviteľných zdrojov

Zdroj	Využitelný potenciál	
	PJ	GWh
Vodná energia	23,8	6 600
<i>Veľké vodné elektrárne</i>	<i>20,2</i>	<i>5 600</i>
<i>Malé vodné elektrárne</i>	<i>3,6</i>	<i>1 000</i>
Biomasa	75,6	21 000
<i>Dendromasa</i>	<i>47,0</i>	<i>13 055</i>
<i>Poľnohospodárska biomasa</i>	<i>28,6</i>	<i>7 945</i>
Biopalivá	5,0	1 389
Bioplyn	6,9	1 917
Veterná energia	2,2	600
Geotermálna energia	22,7	6 300
Slniečna energia	18,7	5 200
SPOLU	154,9	43 006

PJ =Peta Joule

Zdroj: MH SR

Konkretizácia zámerov a cieľov pri výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov energie je v prílohe č. 3.

2.3. Vývoj spotreby elektriny

Na životnú úroveň obyvateľstva v SR ako aj na dosiahnutie jej porovnateľnej úrovne s vyspelými krajinami EÚ má vplyv okrem iného aj dostatočné množstvo elektriny za cenu, ktorá zabezpečí nielen konkurencieschopnosť ekonomiky, ale aj jej dostupnosť pre občanov.

Rast ekonomiky za posledné roky sa zabezpečoval aj klesajúcou energetickou náročnosťou o čom svedčí ukazovateľ celkovej spotreby elektriny, ktorá vzrástla v roku 2004 oproti roku 1995 o 6,5 % pričom za rovnaké obdobie vzrástol HDP v stálych cenách 1995 o 35,7%.

Ďalší vývoj spotreby elektriny predstavuje významný faktor pre strategické plánovanie na všetkých úrovniach. Spotrebu elektriny ovplyvňuje viacero faktorov, z ktorých kľúčovým je cena. Predpokladaný vývoj spotreby elektriny na dlhšie časové obdobie má v sebe preto založenú veľkú mieru neurčitosti.

Pri predpokladanom vývoji celkovej spotreby elektriny sa vychádzalo z jej medziročného rastu o 1,2%, v tomto raste boli zohľadnené prijaté úsporné opatrenia na strane spotreby.

Vychádzalo sa z doterajšieho vývoja výroby a za základ sa určil údaj z roku 2001 t.j. tzv. maximálna výroba 32 TWh, ktorá bola postupne v jednotlivých rokoch znižovaná

z dôvodu odstavenia výrobných elektroenergetických zdrojov. Do konca roka 2008 tento pokles bude predstavovať 7,2 TWh. Zároveň pri predpokladanom vývoji výroby elektriny boli zohľadnené aj vplyvy opatrení zameraných na zvýšenie výkonov výrobných zdrojov ako aj opatrenia zamerané na výstavbu nových výrobných zdrojov.

Tab. 4 Predpokladaný vývoj celkovej spotreby elektriny a maximálnej možnej výroby elektriny (v TWh)

	Spotreba	Výroba	Rozdiel
2006	29,4	31,0	1,6
2007	29,7	28,4	-1,3
2008	30,1	28,7	-1,4
2009	30,5	26,1	- 4,4
2010	31,0	26,5	-4,5
2015	32,9	38,1	5,2
2020	34,8	38,1	3,3
2030	38,0	35,5	- 2,5

Zdroj: MH SR

Z predpokladanej možnej výroby elektriny je zrejmé, že postupne od roku 2007 a až do roku 2010 výroba elektriny nebude pokrývať predpokladanú spotrebu.

Po odstavení JE V1 napriek opatreniam zameraným na zvýšenie výkonov existujúcich kapacít nebude možné bez realizácie výstavby novej výrobnéj kapacity pokryť odhadovanú spotrebu elektriny a to ani napriek tomu, že sa budú realizovať všetky opatrenia zamerané na zníženie celkovej spotreby elektriny. Pre naplnenie cieľa energetickej politiky – zabezpečiť taký objem výroby elektriny, ktorý pokryje dopyt na ekonomicky efektívnom princípe – bude nevyhnutné nahradiť odstavenú JE V1 spoľahlivým zdrojom, ktorý bude schopný zabezpečiť výrobu elektriny na ekonomicky efektívnom princípe.

Z dôvodu ukončenia výroby elektriny v JE V1 bude potrebné riešiť prechodný deficit medzi spotrebou elektriny a výrobou elektriny. Uvedené je možné riešiť:

- nákupom elektriny na vnútornom trhu ES,
- nákupom elektriny na tretích trhoch,
- prijatím opatrení zameraných na zníženie spotreby elektriny,
- prijatím opatrení na zvýšenie výkonu existujúcich výrobných zariadení.

Kľúčovou otázkou pre rozhodovanie o tom, ktoré z možností sa bude realizovať je:

- cena elektriny a odhad jej budúceho vývoja,
- kapacita prenosovej sústavy – schopnosť realizovať cezhraničný prenos elektriny,
- účinnosť opatrení zameraných na zníženie spotreby elektriny.

Rovnako bude potrebné vo väčšej miere zabezpečiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Predpokladá sa, že v roku 2015 po uvedení do prevádzky JE Mochovce (EMO) 3 a 4 a po realizácii nových zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie bude dočasne v SR

prebytok elektriny. Po roku 2020 v dôsledku odstavenia JE V2 po uplynutí jej životnosti prebytok výroby elektriny skončí.

3. ZABEZPEČENIE CIEĽOV ENERGETICKEJ POLITIKY – NÁVRH FORIEM A SPÔSOBU ZABEZPEČENIA CIEĽOV

3.1. Zabezpečenie výroby elektriny potrebnej na pokrytie dopytu

Dosiahnuť jeden z hlavných cieľov energetickej politiky, ktorým je zabezpečiť taký objem výroby elektriny, ktorý pokryje dopyt na ekonomicky efektívnom princípe bude možné len tak, že sa zabezpečí dostatok výrobných zdrojov na jej výrobu. Realizovať tento hlavný cieľ energetickej politiky je možné:

- zvýšením výkonu existujúcich výrobných zariadení,
- výstavbou nových výrobných zariadení.

Zvýšenie výkonov existujúcich výrobných zariadení si vyžiada realizovať také opatrenia, ktoré sa zamerajú na v súčasnosti existujúce tieto zdroje:

- jadrová elektráreň V2 v Jaslovských Bohuniciach,
- jadrová elektráreň v Mochovciach 1 a 2,
- tepelná elektráreň v Novákoch,
- tepelná elektráreň vo Vojanoch.

Rozhodnutie o opatreniach zameraných na vybudovanie nových výrobných zariadení budú vychádzať z toho predpokladu, akú úlohu budú v budúcnosti zohrávať jednotlivé energetické zdroje na uspokojovaní spotreby. Perspektívu majú tieto druhy výrobných zariadení:

- jadrová elektráreň - realizácia dostavby EMO 3 a 4,
- vodné elektrárne – výstavba vodnej elektrárne na rieke Ipeľ, prípadne na inom vodnom toku
- elektrárne využívajúce obnoviteľné zdroje – napr. biomasu, solárne zdroje, veterné zdroje,
- elektrárne s kombinovanou výrobou elektriny a tepla,
- tepelná elektráreň.

Pri konečnom rozhodovaní o konkrétnom opatrení, ktorým sa budú zabezpečovať ciele energetickej politiky sa bude prihliadať na ekonomickú efektívnosť navrhovaného riešenia a návratnosť prostriedkov vynaložených na realizáciu.

Podrobnosti o realizácii rozvojových zámerov zameraných na zvýšenia kapacity existujúcich výrobných zdrojov ako aj na výstavbu nových zdrojov s vyčíslením predpokladaných prírastkov výkonov a výroby elektriny je v prílohe č. 4.

3.2. Bezpečnosť a spoľahlivosť dodávky všetkých foriem energie v požadovanom množstve a kvalite

Úlohou každého štátu je zabezpečiť bezpečnú, spoľahlivú technicky a technologicky rozvinutú, environmentálne prijateľnú a ekonomicky efektívnu prevádzku energetickej

sústavy a siete. Táto úloha sa dá zabezpečiť predovšetkým opatreniami zameranými na zvyšovanie bezpečnosti a prevádzkovej spoľahlivosti sústavy a siete.

ELEKTRINA

V súvislosti s odstavením jadrovej elektrárne V 1 v Jaslovských Bohuniciach bude potrebné zabezpečiť posilnenie kapacity prenosových vedení a to:

- výstavbou nových vedení,
- zvýšením prenosovej kapacity existujúcich vedení,
- vybudovaním nových cezhraničných spojovacích vedení.

Pre zabezpečenie bezpečnosti a spoľahlivosti dodávok elektriny dôležitú úlohu zohráva optimalizácia riadenia prenosovej sústavy v reálnom čase. To si vyžiada predovšetkým modernizáciu riadiaceho, informačného a telekomunikačného systému nevyhnutného pre riadenie prenosovej sústavy.

Zvyšovanie spoľahlivosti dodávky, zabezpečenie kvality a ochrany životného prostredia si vyžiada prijať opatrenia zamerané na rozvoj distribučných sústav tak, aby boli schopné dodržať kvalitu dodávok elektriny pre konečného odberateľa ako aj poskytovať s tým spojené služby na ekonomicky efektívnom princípe. To si vyžiada najmä výstavbu, rekonštrukciu a pravidelnú údržbu vedení, rozvodní a transformátorov, ako aj zavedenie progresívnych riadiacich a informačných systémov.

Kľúčový význam tak pre výrobu, prenos a distribúciu elektriny má aj monitorovanie ponuky a dopytu s cieľom vytvoriť predpoklady pre riešenie nerovnováhy v reálnom čase.

Rozvojové zámery pre dosiahnutie bezpečnosti a spoľahlivosti dodávky elektriny sú v prílohe č. 5.

ZEMNÝ PLYN

Aj pri zemnom plyne kľúčovú úlohu má bezpečnosť jeho dodávok. Na bezpečnosť dodávok vo významnej miere vplýva dostatočná kapacita podzemných zásobníkov ako aj prepojenosť jednotlivých prepravných sietí navzájom. Smerovanie nových investícií bude potrebné sústrediť najmä do rozvoja sietí a na zvýšenie ich bezpečnosti.

Cez územie SR sa za rok prepraví do 90 miliárd m³ plynu, čo je zároveň dôležitým momentom v oblasti bezpečnosti dodávky plynu. V budúcnosti sa predpokladá ďalší rozvoj tejto prepravnej sústavy, nakoľko je možné zvýšiť jej kapacitu pri relatívne nízkej úrovni investícií (v porovnaní s novými cestami).

Pokiaľ ide o domáce zdroje plynu vychádza sa z tej skutočnosti, že v budúcnosti zostane podiel domácich zdrojov plynu relatívne nízky, čo ale neznamená, že tieto zdroje sa nebudú využívať. Ich využívanie je podmienené ekonomickou efektívnosťou.

Dôležitou súčasťou dodávky plynu v rámci EÚ sú dlhodobé zmluvy. Tieto je potrebné aj naďalej zachovať ako možnosť pre plynárenské spoločnosti pri plánovaní dodávateľskej a prepravnej kapacity.

Z hľadiska zníženia jednostrannej dovoznej závislosti zemného plynu, je potrebné podporovať možnosti zvýšenia bezpečnosti zásobovania zemným plynom zabezpečením časti dodávok z iných zdrojov alebo inými dopravnými cestami. Pri rozhodovaní o zabezpečení dodávok plynu z iných zdrojov alebo novými dopravnými cestami bude významným faktorom cena zemného plynu t.j. ekonomická výhodnosť dodávok plynu z diverzifikovaného zdroja. Riešenie diverzifikácie dodávok plynu sa bude posudzovať v dvoch rovinách a to

v technickej a komerčnej. Slovenská republika má záujem participovať na projektoch, ktoré riešia alternatívne možnosti dodávok plynu pre krajiny Európy, vrátane Slovenskej republiky. Je účelné hľadať možnosti využitia projektov výstavby takýchto plynovodov aj pre plynárenský trh Slovenskej republiky.

V rámci otvárania trhu so zemným plynom je perspektívne participovať na projektoch:

- spoločného plynárensko – logistického obchodného centra v Rakúsku,
- plynovode Nabucco, ktorý vedie od východných hraníc Turecka do Rakúska a je realizovaný v spolupráci Rakúska, Maďarska, Rumunska, Bulharska a Turecka.

Z pohľadu bezpečnosti dodávok plynu ide o bezpečnosť zásobovania ako aj o technickú bezpečnosť plynárenských zariadení.

V súvislosti s prípravou novej legislatívy EÚ, ktorej cieľom je vytvoriť minimálny spoločný štandard pre bezpečnosť dodávok, bude potrebné doriešiť pôsobnosť a zodpovednosť jednotlivých účastníkov trhu so zemným plynom a zabezpečiť, aby v špecifických prípadoch bola dodávka zemného plynu zabezpečená najmä pre domácnosti, príp. pre menšie podniky, ktoré nemajú možnosť urýchlene zmeniť energetický zdroj.

Pri zabezpečení bezpečnej a spoľahlivej dodávky zemného plynu v dostatočnom objeme pre všetky segmenty odberateľov je v ďalšom období dôležité monitorovanie dodávok a to:

- rovnováhy ponuky a dodávky zemného plynu na jednej strane a dopytu a spotreby zemného plynu na druhej strane,
- úrovne očakávanej budúcej spotreby zemného plynu a dostupných dodávok,
- predpokladaných a plánovaných prepravných, distribučných a uskladňovacích kapacít,
- opatrení na pokrytie špičkovej spotreby zemného plynu,
- opatrení na riešenie výpadkov v dodávkach zemného plynu,
- zabezpečenia technickej bezpečnosti plynárenských zariadení,
- kvality a úrovne údržby sietí.

Monitorovanie bezpečnosti dodávok plynu je potrebné vykonávať včas, aby mohli byť podniknuté vhodné opatrenia, ak dôjde k ohrozeniu bezpečnosti dodávky.

Nástroje, ktoré sú momentálne k dispozícii a prispievajú k bezpečnosti dodávok predstavujú podzemné zásobníky plynu, ktorých kapacita je cca 2,5 miliárd m³ a dlhodobé zmluvy. Do budúcnosti je potrebné podporiť aj využívanie spolupráce medzi plynárenskými spoločnosťami susedných štátov, rozvoj prerušiteľnej dodávky a využívanie ponuky likvidného trhu s plynom. Ďalším riešením zameraným na zabezpečenie stability dodávky plynu je výstavba a údržba sieťovej infraštruktúry a vybudovanie nových prepojovacích kapacít.

Rozvojové zámery pre dosiahnutie bezpečnosti a spoľahlivosti dodávky plynu sú v prílohe č. 5.

ROPA

Ropa je z Ruskej federácie dopravovaná ropovodom Družba, ktorého kapacita je 21 mil. ton ročne. Ako alternatíva slúži pre Slovensko aj ropovod Adria s ročnou kapacitou 4,5 mil. ton. Je možné aj paralelné využívanie ropovodov Adria a Družba. V prípade prepojenia ropovodu Adria s plánovaným rumunsko-srbsko-chorvátsko-talianskym ropovodom Konstanca – Terst, by sa Slovensko mohlo dostať k preprave kaspickej ropy. Ďalšou možnosťou je zásobovanie SR prostredníctvom systému ropovodov IKL - Družba za predpokladu opačného prúdenia v sekcii do Českej republiky (za súčasného vylúčenia možnosti zásobovania ropou cez ropovody Družba a Adria), ktorým sa možno dostať po splnení určitých podmienok aj k rope pochádzajúcej z iného zdroja ako Ruskej federácie. Podmienkou je výsledok dohody s prevádzkovateľmi na území Českej republiky a následná implementácia technického riešenia reverzného chodu ropovodu.

Z hľadiska zníženia jednostrannej dovoznej závislosti ropy je potrebné podporovať možnosti zvýšenia bezpečnosti zásobovania ropou zabezpečením časti dodávok z iných zdrojov alebo inými dopravnými cestami. SR má taktiež záujem participovať aj na projektoch, ktoré riešia alternatívne možnosti dodávok ropy pre krajiny Európy. Ide o realizáciu projektu Odesa - Brody na prepravu kaspickej ropy do Európy a realizáciu projektu prepojenie Bratislava - Schwechat.

TEPLO

Dodávky tepla tvoria významnú časť slovenského energetického sektora. Do 90 – tých rokov sa dôraz kládol na centralizované zásobovanie teplom (CZT), ktoré zodpovedalo princípu efektívneho využívania energie. Deformované ceny elektriny a zemného plynu pre domácnosti vyústili do tendencie odpájať sa od CZT a uprednostňovať individuálne vykurovanie plynom alebo elektrinou. Táto situácia sa však v poslednom období vplyvom rastu ceny plynu výrazne mení.

V súčasnosti ešte stále viac ako 85 % bytových domov je zásobovaných teplom z verejnej energetiky, ktorá zahŕňa vykurovanie CZT, blokovými kotolňami a dodávkami tepla z priemyselných podnikov.

Výroba tepla sa zabezpečuje tiež vo vlastných centrálnych energetických zdrojoch priemyselných podnikov. Osobitné postavenie tu majú teplárenské systavy priemyselných podnikov a verejnej energetiky, v ktorých sa uplatňuje najefektívnejší spôsob využitia paliva pri kombinovanej výrobe elektrickej energie a tepla. V poslednom období nastal zvýšený záujem o výstavbu menších jednotiek na kombinovanú výrobu elektriny a tepla. Očakáva sa, že tento trend bude ďalej pokračovať.

Rozvoj tepelnej energetiky Slovenska v strednodobom a dlhodobom výhľade sa bude orientovať na väčšie využitie obnoviteľných zdrojov na základe využívania biomasy a geotermálnej energie. Základom pre dosiahnutie tohto predpokladu je motivujúco postavená cena tepla. Využívanie týchto zdrojov je možné tiež v dôsledku zavádzania nových vysokoúčinných technologických zariadení vo využívaní CZT. Predpokladá sa tiež významnejšie využívanie slnečných kolektorov, ktoré sú v súčasnosti využívané len sporadicky.

3.3 Znižovanie energetickej náročnosti a zvyšovanie energetickej efektívnosti

3.3.1 Znižovanie energetickej náročnosti

Znižovanie energetickej náročnosti je jedným zo základných pilierov trvalo udržateľného rozvoja. Trvalo udržateľný rozvoj musí zabezpečiť súčasné potreby obyvateľov bez obmedzenia možnosti budúcich generácií uspokojovať ich vlastné potreby. Na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja je potrebné:

- zmeniť výrobné technológie na strane výroby a spotreby,
- zmeniť postupy a návyky na strane výroby aj na strane spotreby.

V záujme zabezpečenia rozvoja Slovenskej republiky je potrebné, aby sa súčasťou trvalo udržateľného rozvoja stali aj trvalo udržateľné energetické riešenia a technológie využívajúce vlastné dostupné energetické zdroje.

Ovplyvňovanie množstva spotreby energie s cieľom znížiť hrubú domácu spotrebu energie je možné dosiahnuť predovšetkým uprednostnením takých investícií, ktorými sa zabezpečí vyššia energetická účinnosť pred opatreniami, ktoré zakladajú vynaloženie dodatočných investícií na zvýšenie výrobnéj kapacity alebo opatreniami zameranými na prerušenie dodávok energie a to v prípadoch, ak sú uprednostnené investície účinnejším a ekonomicky výhodnejším riešením s prihliadnutím aj na ich pozitívny dopad na životné prostredie.

Znižovanie energetickej náročnosti v dlhodobom horizonte prinesie aj zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie, predovšetkým znížením emisií skleníkových plynov, a tým dôjde k naplneniu záväzkov vyplývajúcich z Kjótskeho protokolu. Vplyv energetiky na životné prostredie je v prílohe č. 6.

3.3.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti

Jednou z možností znižovania energetickej náročnosti je zvyšovanie energetickej efektívnosti. Energetická efektívnosť je prierezová oblasť, ktorá zasahuje do všetkých oblastí ekonomiky, pokrýva tak opatrenia zabezpečujúce úsporu energie na strane výroby ako aj na strane spotreby.

Zvýšenie energetickej efektívnosti je výsledkom mnohých rozhodnutí najmä na strane štátnej a verejnej správy, tretieho sektora, samotných spotrebiteľov ako aj výrobcov spotrebičov, ale aj na strane výroby a to najmä využívaním nových dostupných technológií, úsporných opatrení pri prenose, preprave a distribúcii energie. Zvýšenie energetickej efektívnosti sa v konečnom dôsledku prejaví ako celková úspora energie.

Zvyšovaním energetickej efektívnosti sa dosiahne zníženie spotreby primárnych zdrojov energie, čo sa prejaví znížením závislosti na ich dovoze, znížením zaťaženia životného prostredia ako aj znížením vplyvu cien energie na spotrebiteľov.

Opatrenia zamerané na zvyšovanie energetickej efektívnosti budú tieto:

- informačná kampaň zameraná na šírenie informácií o spotrebe energie,
- vytvorenie priestoru pre komfortné a účinné energetické služby,
- určenie štandardov energetickej účinnosti spotrebičov,
- podpora vývoja a výroby zariadení a inovačných technológií s vysokou energetickou účinnosťou.

Ďalšie konkrétne opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti sú v prílohe 7.

4. POSTAVENIE VÝSKUMU A VÝVOJA V ENERGETIKE

Výskum a vývoj v sektore energetiky je v každej ekonomike predmetom prioritného záujmu. V súčasnosti hlavným problémom výskumu a vývoja v energetike je najmä jeho nízka úroveň financovania a skutočnosť, že v sektore hospodárstva pre výskum a vývoj v energetike nie je vytvorené žiadne samostatné vedecké pracovisko.

V minulosti sa výskum sústredil najmä na oblasť jadrovej energetiky, na uhoľné, plynové a hydroenergetické zdroje. Výskum a vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov energie bol nedostatočný. Zabezpečiť primeraný rozvoj v oblasti vzhľadom na viaceré formy týchto zdrojov je mimoriadne náročné. Komplexné a predovšetkým úspešné riešenie je ťažko predstaviteľné bez podpory v tejto oblasti.

Výskumno-vývojová činnosť bola financovaná zo štátneho rozpočtu prostredníctvom „Štátnych programov výskumu a vývoja“ a „Štátnych objednávok výskumu a vývoja. Pre oblasť energetiky bol vytvorený prierezový štátny program výskumu a vývoja „Uplatnenie progresívnych princípov výroby a premien energie“ na roky 2002-2005 s výhľadom od roku 2010.

Prioritou zamerania výskumu a vývoja budú také oblasti energetiky, ktoré prinesú celospoločenský úžitok a ktorých výsledkom bude zavedenie takých technológií, ktoré zvýšia konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky. Na podporu konkrétnych projektov zameraných na medzinárodnú spoluprácu sa využijú finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov. Podrobnejšie zameranie výskumu a vývoja v energetike je v prílohe č. 8

5. FINANCOVANIE OPATRENÍ ENERGETICKEJ POLITIKY

Zabezpečenie niektorých opatrení zameraných na dosiahnutie cieľov energetickej politiky v dlhodobom horizonte sa nezaobíde bez priamej podpory finančnými prostriedkami z verejných zdrojov.

Táto požiadavka je osobitne aktuálna v prípade realizácie opatrení zameraných na:

- využitie obnoviteľných zdrojov pre výrobu elektriny a tepla,
- zvyšovanie energetickej efektívnosti,
- znižovanie energetickej náročnosti,
- výskum a vývoj v energetike,

Možnými zdrojmi financovania projektov z jednotlivých oblastí sú prostriedky:

- realizátorov projektov,
- pochádzajúce zo štrukturálnych fondov EÚ,
- štátneho rozpočtu
- získané realizáciou metódy Public – Private - Partnerships,
- získané alternatívnym spôsobom financovania - financovanie treťou stranou.

Konkrétne zámery financovania projektov zo štrukturálnych fondov budú vyjadrené vo finančnej perspektíve na roky 2007 až 2013. Pokiaľ ide o prostriedky štátneho rozpočtu, bude sa vychádzať z ich súladu s pravidlami štátnej pomoci ako aj princípov ekonomickej efektívnosti.

Okrem otázky financovania zohráva kľúčovú úlohu zohráva pri využití obnoviteľných zdrojov na výrobu elektriny a tepla, aj regulátorom uplatňovaná cenová politika. Preto v ďalšom období základným zámerom v tejto oblasti bude vytvorenie priestoru pre stabilitu regulačného rámca, jeho určenie na dlhšie časové obdobie (nad 5 rokov) tak, aby bola zabezpečená primeraná návratnosť investície. Tým realizátor jednotlivých opatrení bude mať jasné pravidlá pre výpočet návratnosti realizovanej investície.

x x x

Energetická politika SR je rámcovým dokumentom, ktorý predstavuje východisko pre orientáciu jednotlivých účastníkov na energetickom trhu Slovenskej republiky pre dlhšie časové obdobie. Je otvoreným dokumentom pre všetky zmeny, ktoré počas realizácie môžu nastať.